

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23.11.2006
Sayı : 320

10/402 ~~104708~~ - 27964 / 63982

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yöresel ve ulusal ekonomiye yüksek katma değer sağlayan pancar üretiminin yok olmasının önüne geçilmesi ve pancar çiftçisinin sorunlarının çözülmesi hususunda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda verilen önerge ilişikte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

- 1-Mehmet Vedat YÜCESAN-Eskişehir
- 2-İzzet ÇETİN-Kocaeli
- 3-Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
- 4-Ufuk ÖZKAN-Manisa
- 5-Yılmaz KAYA-İzmir
- 6-Yavuz ALTINORAL-Kırklareli
- 7-Ahmet KÜÇÜK-Çanakkale
- 8-Mevlüt COŞKUNER-Isparta
- 9-Feramus ŞAHİN-Tokat
- 10-Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
- 11-Bülent BARATALI-İzmir
- 12-Bayram Ali MERAL-Ankara
- 13-Yakup KEPENEK-Ankara
- 14-Orhan ERASLAN-Niğde
- 15-Feridun AYVAZOĞLU-Çorum
- 16-Mehmet Nuri SAYGUN-Tekirdağ
- 17-Kemal SAĞ-Adana
- 18-Nail KAMACI-Antalya
- 19-Ahmet YILMAZKAYA-Gaziantep
- 20-Mustafa YILMAZ-Gaziantep
- 21-Muharrem KILIÇ-Malatya
- 22- Hüseyin EKMEKÇİOĞLU-Antalya
- 23-Tuncay ERCENK-Antalya
- 24-Osman KAPTAN-Antalya
- 25-V. Sinan YERLİKAYA-Tunceli
- 26-Kazım TÜRKMEN-Ordu
- 27-Mehmet IŞIK-Giresun
- 28- Oya ARASLI-Ankara
- 29-Mehmet KÜÇÜKAŞIK-Bursa
- 30-Mustafa ÖZYURT-Bursa
- 31-İlyas Sezai ÖNDER-Samsun
- 32-Rasim ÇAKIR-Edirne
- 33-Sedat PEKEL-Balıkesir
- 34-Harun AKIN-Zonguldak
- 35-Halil TIRYAKI-Kırıkkale

Pancar tarımı yapılan ülkeler arasında pancar tarımını ve pancar şekeri üretimini desteklemeyen tek ülke Türkiye'dir. AB'ye girme sürecinde olan ülkemizde tarımsal ürünler arasında sanayisi ve üretim teknikleri açısından rekabet edebileceğimiz tek ürün şeker pancarı ve pancar şekeri'dir. Dolayısı ile sektörün geleceğinin garanti altına alınması ve sürdürülebilir bir pancar tarımının sağlanması açısından ilgili her kesimin gerekli tedbirleri alması ve uygulaması noktasında göstereceği duyarlılık ve kararlılık, sektörün ve Türkiye Ekonomisinin geleceği açısından önem arz etmektedir.

Ülkemizin 70 yılı aşkın süredir pancardan şeker üreten kurulu sanayi ve her yıl pancar eken yaklaşık 500 bin çiftçi işletmesi ciddi ölçüde baskı altındadır. İzlenen yanlış politikalar pancar tarımının ve pancar şekeri üretiminin bitmesine neden olacaktır. Bu durum ise köylülerimizi mağdur edecek, geleceklerini belirsiz hale sokacaktır. Ayrıca, ekonomi katma değeri yüksek olan pancarın sağladığı yararlardan mahrum bırakılacak ve ülkemiz şekerde tamamen dışarıya bağımlı hale gelecektir.

Yöresel ve ulusal ekonomiye yüksek katma değer sağlayan pancar üretiminin yok olmasının önüne geçilmesi ve pancar çiftçisinin sorunlarının çözülmesi hususunda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde şekerpancarı tarımının önemli bir parçası olup, Türkiye’de 64 ilde, 5.877 köyde yaklaşık 500 bin çiftçi ailesi tarafından şeker pancarı tarımı yapılmaktadır. Şeker pancarı, tarım ve endüstri kesiminde geniş istihdam olanağı sağlama özelliğine sahiptir. Bu özelliği dikkate alındığında, şeker pancarı tarımının üreticilerin yanı sıra, şeker sanayisinde çalışanıyla, alt sektör çalışanıyla ve aileleriyle birlikte toplam 10 milyona yakın insanımızı ilgilendirmekte olduğu ortaya çıkmaktadır.

Şeker pancarı üretimi dünyada bir çok ülke tarafından desteklenmektedir. Ancak, ülkemizde şeker pancarı üretimi kotalarla sınırlandırılmakta, kotalar yıllar itibariyle azaltılırken, şeker pancarı alım fiyatları ise maliyetlerin bile karşılanmasına imkan vermeyecek düzeyde belirlenmektedir. Üreticiler ürünlerinden elde ettikleri hasılat ile hayatlarını zorlukla idame ettirmekte, bankalardan kredi almak suretiyle borçlanmaktadırlar. Devletten gerekli desteği göremeyen üreticilerin büyük kısmı icralık duruma gelmişlerdir.

Pancar tarımı, çiftçiyi köyde tutan en önemli araçlardan biridir. Pancar üretimine gereken desteğin verilmemesi ve uygulanan yanlış politikalar, pancar tarımının yok olmasına ve pancardan geçimini sağlayan 2.5 milyona yakın köylünün göç etmesine yol açacaktır.

İşsizlik ülkemizin en önemli sorunlarından biri durumundadır. İşsiz vatandaşlarımıza istihdam olanağı sağlanamamaktadır. Ülke gerçekleri göz önünde iken, buna rağmen izlenen pancar politikası işsiz ordusuna 2.5 milyon köylümüzün eklenmesine yol açacak niteliktedir.

Şeker pancarı, istihdam sorununa çözüm olabilecek en önemli ürünlerden biridir. Çapa ve hasat döneminde 250 bin tarım işçisi ve az topraklı çiftçiler ile işsizlere 100 gün süreyle iş imkanı sağlamaktadır. Kırsal kesimde buğdaya göre 18 kat, ayçiçeğine göre ise 4.4 kat fazla istihdam sağlamaktadır. Türkiye’de bir dekar şeker pancarının tarla hazırlığından kantara teslimine kadar 10 erkek işgücüne ihtiyaç bulunmaktadır. Bir dekar şeker pancarı tarımı, tarımda 80, sanayide 13 saat olmak üzere toplam 93 saat istihdam imkanı sunmaktadır. Ayrıca, sökülme döneminde taşımacılık sektörüne pazar oluşturmaktadır. Pancar tarımı aynı zamanda, girdi kullanımını da arttırmaktadır.

Yan ürünleri ile diğer sektörlerle katkısı ve insan beslenmesindeki yeri nedeniyle, diğer ülke ekonomilerinde olduğu gibi, Türkiye ekonomisinde de şeker pancarı ve şeker üretiminin yeri önemlidir.

Bir çiftçinin ektiği ortalama pancar miktarı 7 dekardır. Ürettiği pancar 28 tondur. Pancar fiyatı ise 89.000 TL/kg dir. Buna göre pancar çiftçisinin ortalama brüt pancar geliri 2.49 milyar TL seviyesindedir. Gelirin $\frac{3}{4}$ 'ü üretim masrafları, $\frac{1}{4}$ 'ü net gelir değeri olmak üzere, pancar çiftçisinin pancar tarımından sağladığı net gelir ortalama 622 milyon TL seviyesindedir. Dekar başına net gelir ise 88 milyon civarındadır. Bu rakam, iş gücü bedelini ancak karşılamaya yetmektedir. Tarım kesiminde çalışan işgücünün maliyeti yaklaşık 9 milyon liradır. Bir dekar şeker pancarı tarımı için 10 işgücüne ihtiyaç olduğu dikkate alındığında, dekar başına net gelirin işgücü maliyetini dahi karşılamadığı görülmektedir.

Pancar tarımı yapılan ülkeler arasında pancar tarımını ve pancar şekeri üretimini desteklemeyen tek ülke Türkiye'dir. Şekere yıllık ortalama ABD (Amerika Birleşik Devletleri)'de 1,8 milyar Dolar, AB (Avrupa Birliği)'de 1,5 Milyar Euro destek verilmektedir. Tarım sektörünün tamamına yaklaşık 2 milyar dolar destek verilen Türkiye'de ise, şekere hiç destek verilmemektedir.

Dünyadaki uygulamaların aksine üretimi desteklenmeyen şeker sektörünün önündeki asıl tehlike ise, kayıtlı olmayan başka bir ifade ile kaçak şeker kullanımıdır. Ülkemize sınırlardan giren yaklaşık 400-450 bin ton şekerle birlikte, insan sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşan kimyasal tatlandırıcı kullanımı, kota dışı üretilen nişasta bazlı şekerler ve dahilde işleme kapsamında ihraç edilmesi gerekirken yurt içinde pazarlanan şekerler olmak üzere, tahmini 1 milyon ton civarında şeker ve şeker muadili tatlandırıcı ülkemizde kayıt dışı tüketilmektedir.

Sektörde geçen yıllar içerisinde %40'a varan oranlarda üretim ve kota kaybına neden bu olumsuzlukların asıl ve kalıcı yansıması, AB müzakere sürecindeki kota pazarlıklarında ve üyelik sonrası düşük üretim kotası verilmesi sonrasında yaşanacaktır. Çünkü, AB'de ülke üretim kotaları belirlenirken, son 5 yıllık ortalama üretim ve tüketim rakamları esas alınmakta ve ülke Pancar Şekeri ve Nişasta Bazlı Şeker (NBS) üretim kotaları bu verilere göre belirlenmektedir. Bu nedenle kayıtlı bir başka ifade ile resmi şeker üretim ve tüketim değerleri önem arz etmektedir.

Gerçekte ülke şeker ihtiyacımız kayıtdışı tüketilen şekerin ilavesiyle hesaplanması gerekirken, stoktaki şekerin tüketim fazlasıymış gibi gösterilerek, AB müzakerelerinde ülke toplam şeker üretim kotasının azaltılması, Türkiye'yi AB'nin üretim fazlası şekerinin pazarı durumuna getirecektir. Bir başka ifadeyle, aynı koşul ve şartlarda üretim kapasitesi ve teknolojimiz mevcutken üretimden vazgeçerek AB çiftçilerini desteklemiş olacağız.

AB'ye girme sürecinde olan ülkemizde tarımsal ürünler arasında sanayisi ve üretim teknikleri açısından rekabet edebileceğimiz tek ürün şeker pancarı ve pancar şekeridir. Dolayısı ile AB ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de sektörün geleceğinin garanti altına alınması ve sürdürülebilir bir pancar tarımının sağlaması açısından ilgili her kesimin gerekli tedbirleri alması ve uygulaması noktasında göstereceği duyarlılık ve kararlılık, sektörün ve Türkiye Ekonomisinin geleceği açısından önem arz etmektedir.

Ülke tüketiminin yarısına yakınının, pancardan elde edilen şekerle karşılanması durumunda çiftçinin kota talebi karşılanacak ve sorunların büyük ölçüde çözümü sağlanacaktır. Şeker pancarının, ülke ekonomisi, stratejik önem ile üreticisi ve sanayisi açısından ayrıntılı olarak ele alınması ve sonuçlarının çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ülke ihtiyacının üstünde belirlenen NBŞ kotalarının makul düzeye indirilerek, pancar çiftçisinin ve şeker üreticilerinin zarar görmesinin engellenmesi gerekmektedir. AB'de pancar şekerinin ülke ekonomisine sağladığı katma değer dikkate alınarak nişasta kökenli şekerlere, şeker üretiminin ortalama %2-3'ü oranında kota tahsis edilmektedir. Şekerpancarından şeker üretiminde birinci ve ikinci sırayı paylaşan ülkelerden Fransa'da bu oran %0.60, Almanya'da ise %1.02'dir. Ülkemizde bu oran %10 olarak belirlenmiştir. Bakanlar Kurulu'nun 2005-2006 pazarlama dönemi için almış olduğu nişasta bazlı şeker üretimi kotalarının %50 artırılması kararından pancar üreticileri büyük zarar görmüştür. Geçen süreç içerisinde 1.250.000 ton şeker üretimi, 10 Milyon ton pancar üretim kaybı olmuştur. Her pazarlama dönemi 250.000 ton şeker, 2 milyon ton pancar üretimi yapılamamıştır. Başka bir ifade ile her yıl 50.000 adet çiftçi ailesi 450.000 dekar alanda pancar ekimi yapamamış, orta ölçekli 4 fabrika faaliyette bulunamamıştır. Bu tablo; istihdam, yan ürün, nakliye sektörü, hayvancılık ve diğer sektörlerle ilişkileri değerlendirildiğinde, toplam katma değer kaybı tutarı ise 500.000.000 YTL olmuştur.

Ülkemizin 70 yılı aşkın süredir pancardan şeker üreten kurulu sanayi ve her yıl pancar eken yaklaşık 500 bin çiftçi işletmesi ciddi ölçüde baskı altındadır. İzlenen yanlış politikalar, pancar tarımının ve pancar şeker üretiminin bitmesine neden olacaktır. Bu durum ise köylülerimizi mağdur edecek, geleceklerini belirsiz hale sokacaktır. Ayrıca, ekonomi katma değeri yüksek olan pancarın sağladığı yararlardan mahrum bırakılacak ve ülkemiz şekerde tamamen dışarıya bağımlı hale gelecektir.

Yöresel ve ulusal ekonomiye yüksek katma değer sağlayan pancar üretiminin yok olmasının önüne geçilmesi ve pancar çiftçisinin sorunlarının çözülmesi hususunda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.